

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Збірник наукових праць
(матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
17-18 лютого 2012 року)

Мукачево - 2012

УДК 33+65

ББК 65

Перспективи розвитку економіки в ринкових умовах: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, 17-18 лютого 2012 року. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2012. - 255 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективи розвитку економіки в ринкових умовах». Розглядаються питання оптимальних шляхів розвитку економіки, досліджуються теоретичні та практичні аспекти використання інструментів менеджменту та маркетингу, проблеми фінансового забезпечення, особливості розвитку регіонів в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів. Значну увагу приділено моделюванню економічного зростання регіонів.

Видання розраховане на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються проблемами розвитку економіки.

Редакційна колегія:

Міклова В.П. - член-кореспондент НАН України, д.е.н., професор,
Лендєл М.А. - член-кореспондент НААН України, д.е.н., професор,
Пітюлич М.І. - д.е.н., професор, **Мілашовська О.І.** - д.е.н., професор,
Ярема В.І. - д.е.н., професор, **Кабаций В.М.** – к.ф.м.н., доцент,
Черниченко Т.В. – к. е. н., доцент, **Свида І.В.** – к. е. н., доцент, **Бочко О.Ю.** – к. е. н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2012
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет, 2012

ЗМІСТ

Мигалина Ю.В. Вища освіта в ХХІ столітті: реалії та перспективи..... 9

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Алекперова Л.В. Измерение результативности предприятия на основе VBM-критериев.....	17
Бичков О.О. Якість персоналу в забезпеченні сталого розвитку підприємства.....	19
Бурліцька О.П. Становлення концепції менеджеризму як особливого напрямку соціально-економічних теорій.....	22
Вовканич А.І. Особливості впровадження інноваційного менеджменту в банківську сферу.....	24
Глібов Р.В., Лаконцева М. А., Васильєв М. Р. Трансформація моніторингу та діагностики вітчизняних підприємств	26
Жалдак Г. П. Соціальна відповідальність як чинник розвитку інноваційної орієнтованості підприємств.....	29
Засць Т.О. Методичний підхід до інтегральної оцінки рівня якості корпоративного управління.....	31
Замроз М.В. Бенчмаркінг як інструмент оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства.....	33
Іванова Т.В. Модель вибору стратегії реструктуризації підприємства... ..	36
Козак П.З. Обґрунтування значущості відбору працівників для системи професійної адаптації	37
Краус Н.М., Бунецька Д.А. Формування інноваційної культури і стиль керівництва.....	40
Лавриненко Л.М. Реінжиніринг – інноваційний інструмент управління підприємством в стані кризи.....	42
Лебедєв І. В. Соціальна складова сучасного менеджменту.....	44
Мусаткіна В.П. Управління організацією за критерієм продуктивності.....	47
Степаненко О.П. Перспективи розвитку банківської системи України в умовах глобалізації.....	49

Попель Л.А. Особливості бюджетного інвестування місцевого розвитку.....	201
Приходько В.П. Орієнтири та інструменти реалізації інвестиційної політики України.....	204
Пушак Я.Я. Напрями підвищення продовольчої безпеки регіонів.....	210
Рега М.Г., Ковач Е.А. Управління економічними ризиками на підприємствах закарпатського регіону.....	213
Росоха В.В. Особливості місцевого самоврядування в Україні.....	215
Сахарнацька Л.І. Правові аспекти екологізації виробництва у лісовому господарстві.....	218
Свида І.В. Інфраструктура як визначальний фактор розвитку туризму в регіоні	220
Січка І.І. Вплив інвестицій в туристичну галузь на розвиток регіону....	224
Слава-Продан С.С., Слава С.О. Ранжування пріоритетів економічного розвитку регіону (на матеріалах Закарпатської області)...	227
Сокол І.І. Аналіз стану соціально-економічного розвитку Закарпатської області та напрямки його вдосконалення.....	228
Соколов Д.О. Теоретичні засади інноваційно-технологічного розвитку.	230
Товканець Г.В. Вища освіта в стратегії європейського розвитку.....	232
Фарйон О.О. Альтернативне використання тимчасово вільного готельного фонду після завершення ЄВРО-2012.....	234
Хайнас А.А. Використання концепції екологічного маркетингу в забезпеченні сталого розвитку регіону.....	237
Чемерис В.А., Соломонко Д.О. Особливості розвитку підприємництва в молокопродуктовому підкомплексі регіону.....	240
Чорі М.В., Паук М.І. Організаційний та економічний механізм функціонування міжнародного туризму.....	243
Чубарь О.Г. Особливості формування стратегічних цілей та пріоритетів розвитку економіки в стратегіях розвитку регіонів України.....	246
Чудаєва І.Б. Агротехнопарки: світовий досвід та перспективи створення в Україні.....	249
Шаркаді М.М. Визначення вагових коефіцієнтів показників для оцінки конкурентоспроможності підприємств.....	251
Шершун М. Х. Ефективність використання деревних ресурсів при проведенні рубок головного користування в Україні.....	252

Вступне слово

ВСТУПНЕ СЛОВО

д.х.н., професора, заслуженого діяча науки і техніки України, ректора
Мукачівського державного університету
МИГАЛИНИ Ю.В.

ВИЩА ОСВІТА В ХХІ СТОЛІТТІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасне постіндустріальне суспільство характеризується зростанням ролі спеціалістів у структурі робочої сили, що підвищує значення та вагомість вищої освіти в забезпеченні соціально-економічного розвитку. Відбувається відхід від класичної ліберальної економіки, що ініціює потребу в плануванні та прогнозуванні до економіки, заснованої на знаннях (knowledge-based economy). Очевидно, що сьогодні головним завданням будь-якого суспільства є забезпечення гідного, повноцінного життя людини, високого освітнього рівня, духовного і фізичного здоров'я, які є невід'ємною частиною багатства країни. Через систему вищої освіти Україна здатна вирішувати найскладніші економічні, соціальні, демографічні та інші проблеми, ставлячи на чільне місце формування гідної особистості.

Поряд з цим, відбувається процес трансформації освітніх процесів, що, з одного боку, зумовлено зміною вимог до підготовки фахівців, а з другого змінами в підходах та методах організації навчально-виховного процесу. Реформи у вищій школі України спрямовані на інтеграцію вітчизняного освітнього простору в загальноєвропейську та світову систему підготовки фахівців. Вирішальний фактор трансформацій – зміна головного замовника та споживача випускників вищих навчальних закладів. Тепер це – не тільки держава, а велика кількість самостійних підприємств, фірм, корпорацій. Відповідно, саме роботодавці будуть визначати зміст та орієнтацію професійної підготовки попитом на конкурентні компетенції випускника ВНЗ.

Вже сьогодні роботодавці висувають доволі високі вимоги не тільки до напрямку і рівня освіти, а передусім до конкретних навичок і досвіду роботи претендентів на працевлаштування і саме вища освіта повинна формувати покоління фахівців, які є перш за все, цілісними особистостями, які мають низку спеціальних та загальнолюдських якостей. Зокрема, компетентність фахівця не обмежується суто професійними рамками, адже розвинена особистість має володіти всіма компонентами: фаховим, інтелектуальним, творчим, моральним, комунікативним, інформаційним, вольовим.

СІЧКА І.І., здобувач,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙ В ТУРИСТИЧНУ ГАЛУЗЬ НА РОЗВИТОК РЕГІОНУ

У цей час найбільш висока інвестиційна активність у сферу туризму відзначається в тих регіонах, де туризм оголошений пріоритетним і соціально значимим видом підприємницької діяльності, при цьому вага консолідованих бюджетних інвестицій є невисокою.

Аналіз програм розвитку туризму показує, що часто всю проблему розвитку туризму в регіоні зводять до необхідності будівництва нових готелів, що ставиться до найбільш капіталомісткого елемента туристичної інфраструктури. При цьому від загальнодержавної й місцевої влади вимагають особливих пільг, режиму найбільшого сприяння, приблизно такого, котрий об'єктивно необхідний об'єктам соціальної сфери. Такої парадоксальної ситуації, щоб високорентабельна галузь вимагала для себе особливих пільг і дотацій, немає ніде у світі. Існує й ще одна проблема. Залучення інвестицій, у тому числі й іноземних, у ряді випадків стримується не відсутністю фінансових джерел, а відсутністю матеріалів і документів (наприклад, Єдиного туристського кадастру, Генеральної схеми розміщення туристських об'єктів, вартісної оцінки туристських ресурсів), що підтверджують інвестиційну привабливість тих або інших туристських об'єктів.

Сформований у цей час переважно комерційний підхід до інвестиційної діяльності диктує необхідність переглянути погляд на інвестиції й інвестиційний процес у туристичній галузі регіону, виходячи за рамки економічної, комерційної оцінки витрат і результатів інвестицій. У джерелах є методи, що рекомендуються офіційно, розрахунку інвестиційних показників, у тому числі для бюджетних інвестицій, згідно яким витрати й результати розраховуються й порівнюються по єдиному фінансовому критерію. Інші показники рекомендується або приймати по економічних характеристиках, або, якщо вони не вимірні в ринкових категоріях, залишати їх в обмеженнях (наприклад, екологічні, соціальні показники). Не вимірювані ринковими методами показники можуть бути цільовими, але в цьому випадку інвестиційні проекти вибираються з варіантів з найменшими показниками витрат.

У галузі туризму можуть існувати й інші форми й методи

Розділ 5. Специфіка розвитку регіональної економіки

інвестування, які не піддаються приведенню до комерційних показників вигоди.

Нове розуміння інвестицій процесу в туристичній галузі регіону полягає в наступному:

по-перше, сфера інвестування в туризм повинна включати зовнішнє й внутрішнє територіальне середовище, у якій розвивається туризм;

по-друге, цільові інвестиції повинні бути спрямовані на рішення завдань, що впливають із цілей стійкого розвитку туризму в регіоні як системного утворення. При цьому особлива увага необхідно приділити керуванню зовнішніми зв'язками, їхньої активізації, пошуку джерел інвестиційних ресурсів, як приваблених з боку, так і власних;

по-третє, в умовах високого рівня зв'язку елементів туризму як системи, інвестиції повинні бути комплексними, а не вибірковими й охоплювати всі життєзабезпечуючі елементи інфраструктури туризму;

по-четверте, інвестиційні процеси повинні бути безперервними в силу об'єктивних і суб'єктивних факторів, таких як, зміна потреб туристів, моральне й фізичне зношування елементів інфраструктури туризму й необхідність розширеного відтворення туризму;

по-п'яте, інвестиційний процес повинен задовільняти потреби туристів, а також вихід з ладу якого-небудь елемента інфраструктури, здатний порушити функціонування всієї системи, що вимагає створення певних резервів;

по-шосте, інвестиції повинні бути об'єднані на тих елементах і їхніх властивостях, які дають найбільший позитивний синергетичний ефект і попереджають появу негативної синергії.

На даний час можливі різні форми інвестиційної діяльності в туристичній галузі регіону, в тому числі:

- інвестування, здійснюване громадянами, недержавними підприємствами, туристськими асоціаціями, суспільствами й товариствами, а також суспільними й релігійними організаціями, іншими юридичними особами, заснованими на праві приватної власності;

- державне інвестування, здійснюване органами влади, інших за рахунок коштів бюджету, позабюджетних фондів і позикових коштів, а також державними підприємствами й установами за рахунок власних і позикових коштів (наприклад, для створення транспортної мережі загального користування, що стимулює розвиток туристського району, — дестинації);

- іноземне інвестування у формі вкладень у туристський бізнес іноземних громадян, юридичних осіб і держав;

- спільне інвестування, здійснюване вітчизняними та іноземними громадянами, юридичними особами, а також державами. Така форма інвестування використовується при створенні найбільших туристських дестинацій світового значення, наприклад, інвестування в розвиток курортно-рекреаційних комплексів в Іспанії, Франції;

- інвестування за допомогою фінансових посередників (інвестиційні фонди й компанії), що акумулюють і розміщують на свій розсуд найбільш ефективним чином фінансові кошти. Цей метод найбільш доцільний при створенні акціонерних товариств великих туристських комплексів.

- Інвестиції в туристичну галузь регіону має ряд переваг, проте, не позбавлений і недоліків.

До переваг від інвестицій у туристичну індустрію регіону можна віднести: збільшення готівкового потоку в регіон, в тому числі надходження іноземної валюти; ріст валового регіонального продукту (ВРП); створення нових робочих місць; реформування структури відпочинку, яка може бути використана як туристами, так і місцевими жителями; залучення капіталу, в тому числі й іноземного; збільшення податкових надходжень приймаючого регіону.

Недоліки розвитку туризму проявляються в тому, що туризм: впливає на ріст цін на місцеві товари та послуги, на земельні й інші природні ресурси і нерухомість; сприяє відтоку грошей за кордон при туристичному імпорті; викликає екологічні та соціальні проблеми; може нанести збитки розвитку інших галузей і т. д.

Отже, інвестиції в туристичну галузь регіону є важливим елементом, що дозволяє підвищити інвестиційний потенціал останнього. Однак, інвестиції в туристичну галузь регіону повинні відбуватися не стихійно, а повинні базуватись на наукових доробках та зарубіжному досвіді.

Перелік використаних джерел:

1. Боголюбов В.С. Экономическая оценка инвестиций в развитие туризма : учеб. пособие для студ. высш. проф. учеб. заведений / В.С.Боголюбов, С.А. Быстров, С.А.Боголюбова. — М. : Издательский центр «Академия», 2009. — 272 с.

2. Туризм і місто: досвід, проблеми та перспективи: монографія / за заг. ред. І.М. Писаревського; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. — Х.: ХНАМГ, 2011. — 284 с

3. Панферов Н. А. Управление конкурентоспособностью российских организаций индустрии гостеприимства в современных условиях хозяйствования: Автореф. дис. канд. экон. наук. / Н.А. Панферов - М, 2009. - 28 с.